

РЕЦЕНЗИЯ

От: доц. д-р Ивайло Дончев Беев

Университет за национално и световно стопанство (УНСС), София

ПН 3.8. Икономика; Научна специалност „Политическа икономия“

Относно: конкурс за доцент по научна специалност „Политическа икономия (микроикономика, макроикономика и човешки капитал)“, професионално направление 3.8. Икономика, в УНСС.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Икономикс“ към „Общикономическия факултет“ на УНСС (ОИФ на УНСС), съгласно решение на Академичния съвет на УНСС (АС на УНСС) и съответните решения на катедрен съвет на катедра „Икономикс“, както и на факултетния съвет (ОИФ на УНСС).

Обнародван е в „Държавен вестник“, бр. 3 от 09.01.2026 г., и е публикуван на web-страницата на УНСС (<https://konkursi.unwe.bg/AnnouncedCompetitions/AcDetails>).

Основание за участие в състава на научното жури в конкурса за заемане на академична длъжност „доцент“: Заповед №652/06.03.2026 г. на Ректора на УНСС.

Основание за изготвяне и представяне на Рецензията: Решение на научното жури по горе цитираната заповед, отразено в ПРОТОКОЛ № 24 от 12.03.2026 г. от проведено заседание на членове на научно жури, утвърдено съгласно заповед № 652 от 06.03.2026 г., относно проверка за съответствие с минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ, съответно с допълнителните изисквания на УНСС съгласно чл. 2б, ал. 5 от ЗРАСРБ на кандидата в конкурса за заемане на академична длъжност „доцент“ по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност “Политическа икономия (микроикономика, макроикономика и човешки капитал)”, в Университета за национално и световно стопанство (УНСС).

2. Кратка информация за кандидатите в конкурса

2.1. В обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ документи е подал един кандидат – главен асистент д-р Любослав Емилов Костов, преподавател на основен трудов договор в УНСС, катедра „Икономикс“, Общикономически факултет.

След извършена проверка за съответствие с минималните национални изисквания, **кандидатът е допуснат до участие в конкурса** с решение по т. 2 от Протокол № 24 от 12.03.2026 г. от проведеното заседание на научното жури.

Представеният от кандидата комплект от документи, включително Карта за изпълнение на количествените изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в УНСС, заедно с приложените доказателствени материали, е **пълен, систематизиран и напълно съответства на изискванията** на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагането му, както и на вътрешните нормативни актове на УНСС.

Анализът на представените данни показва, че кандидатът не само изпълнява, но и **значително надхвърля минималните национални изисквания** по чл. 2б от ЗРАСРБ и чл. 1а, ал. 1 от Правилника за прилагането му, като постига общ резултат от 761,1 точки при изискуем минимум от 400 точки по националните критерии.

Наред с това, **кандидатът покрива в пълен обем и допълнителните изисквания на УНСС**, регламентирани в чл. 2б, ал. 5 от ЗРАСРБ и чл. 1а, ал. 2–3 от Правилника за прилагането му, като събира 617,5 точки при минимално изискуеми 320 точки съгласно вътрешно-нормативната уредба на университета.

Тези резултати убедително свидетелстват за **висока степен на академично развитие, научна продуктивност и устойчиво професионално израстване на кандидата**, съответстващи на изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“.

В допълнение: Кандидатът участва в конкурса с цялостен набор от научни трудове, включващи: (1) самостоятелен хабилитационен труд (монография); (2) участие в колективни монографии (два броя); (3) издадено учебно помагало; (4)

статии, студии, научни доклади (индексирани в световни бази с научни данни); и други.

Всички представени публикации са извън дисертационния труд и са в тематиката на конкурса.

Обобщаваща таблица на изпълнението на изискванията

Критерий	Нормативна основа	Минимално изискуеми точки	Постигнати точки от кандидата
Минимални национални изисквания	ЗРАСРБ, чл. 2б; ППЗРАСРБ, чл. 1а, ал. 1	400,0	761,1
Допълнителни изисквания на УНСС	ЗРАСРБ, чл. 2б, ал. 5; ППЗРАСРБ, чл. 1а, ал. 2–3	320,0	617,5
Обща оценка	Национални и вътрешни критерии	—	Значително надхвърля изискванията

Кандидатът представя и Карта за изпълнение на качествените изисквания на УНСС, чрез която аргументирано демонстрира своята ангажираност с визията и мисията на университета, приноса си към реализирането на неговите стратегически цели, както и стремежа си към устойчиво повишаване на качеството на обучението и научноизследователската дейност. Документът ясно очертава последователните усилия на кандидата за развитие, утвърждаване и популяризиране на катедра „Икономикс“ и на УНСС като водещ образователен и научен център, както и за засилване на общественото въздействие и международната разпознаваемост на университета.

Любослав Емилов Костов е преподавател в катедра „Икономикс“ към Общикономическия факултет на Университета за национално и световно стопанство от юни 2019 г. Неговият образователен, академичен и професионален профил се отличава с последователност, приемственост и целенасочено надграждане в областта на икономическата теория и приложната икономика.

Кандидатът притежава завършени образователно-квалификационни степени „бакалавър“ и „магистър“ по макроикономика, придобити в катедра „Икономикс“ при УНСС. През 2019 г. защитава образователно-научната степен „доктор“ по научна специалност Политическа икономия (микроикономика и макроикономика) в УНСС. Академичното му развитие следва утвърдения в университетската практика кариерен

път – доктор (2019 г.), асистент доктор (2019–2022 г.) и главен асистент доктор (от 2022 г.).

Паралелно с академичната си кариера д-р Костов развива и активна професионално-експертна дейност. От 2021 г. той заема длъжността вицепрезидент и главен икономист на Конфедерацията на независимите синдикати в България (КНСБ), както и изпълнителен директор на Института за социални и синдикални изследвания и обучения (ИССИО). Тази експертна ангажираност допринася съществено за практическата насоченост на неговата преподавателска и научноизследователска дейност.

Като щатен преподавател в катедра „Икономикс“ към УНСС, д-р Костов осъществява интензивна и многостранна преподавателска дейност в бакалавърски и магистърски програми. **Той води учебната дисциплина „Човешки капитал“ в ОКС „бакалавър“ както в редовна, така и в дистанционна форма на обучение, с което допринася за утвърждаването и развитието на една от ключовите тематични области в икономическата теория и икономиката на труда.** Наред с това участва в обучението по базовите учебни дисциплини „Микроикономика“ и „Макроикономика“, които формират **фундаменталната икономическа подготовка на студентите в УНСС.**

Съществен е приносът му и в практическото обучение на студентите чрез ръководство и координация на преддипломни и задължителни стажове на студенти от катедра „Икономикс“, което спомага за изграждането на професионални компетентности и за по-тясната връзка между академичното обучение и реалната икономическа практика.

Особено значима е ролята на д-р Костов за създаването и успешното развитие на магистърската специалност „Синдикализъм и синдикални политики“, реализирана съвместно между катедра „Икономикс“ и катедра „Политология“ при УНСС, в партньорство с КНСБ. Тази интердисциплинарна магистърска програма съчетава икономически, социални и политически анализи и отговаря на съвременните потребности на пазара на труда и социалния диалог, като утвърждава иновативния и обществено ангажиран профил на УНСС.

В своята академична дейност д-р Костов последователно продължава и

развива научната школа по „Човешки капитал“ в България, основана и утвърдена от проф. д-р Атанас Казаков, дългогодишен преподавател в УНСС (от 1975 г.), като надгражда теоретичните модели с актуални емпирични и институционални анализи.

Наред с преподавателската си дейност кандидатът участва в научноизследователски проекти на университетско, национално и международно равнище, както и в академични и експертни инициативи – научни конференции, дискуссионни и експертни форуми, което допълнително укрепва връзката между научните изследвания, образованието и обществената практика.

В обобщение, представените данни очертават д-р Любослав Костов като утвърден университетски преподавател и изследовател, с висока степен на преподавателска ангажираност, ясно профилирана научна специализация и отчетлив принос за развитието на образователните и научните приоритети на УНСС.

2.2. Лични впечатления

Познавам кандидата д-р Любослав Емилов Костов още от периода на неговото обучение в УНСС, като съм бил негов преподавател, както и рецензент на дипломната му работа на тема „Финансови реформи и финансови кризи“ (2015 г.). Следва да се подчертае, че още на този ранен етап от академичното му развитие той правеше отчетливо и запомнящо се впечатление със своята **задълбочена теоретична подготовка и аналитично мислене**. Особено внимание заслужава демонстрираното от него **овладяване на иконометричния инструментариум**, който кандидатът прилага в разгърнат вид още в първия си самостоятелен по-обемен академичен труд – дипломната си работа, което е сравнително рядко срещано постижение на този етап от университетското обучение (отнесено към онзи исторически период на дипломирането му).

В последващия период, след назначаването му като щатен преподавател в катедра „Икономикс“, имам и преки и системни впечатления от **неговата работа като колега (в катедрата)**. В професионалните си отношения д-р Костов се отличава с **коректност, колегиалност и готовност за академично сътрудничество, както и с активното си участие в учебната, научната и организационната дейност на**

катедрата. Той работи конструктивно в екип, допринася за положителната академична среда и последователно отстоява високи стандарти в преподавателската и научната работа.

От 2021 г., в качеството ми на ръководител на катедра „Икономикс“, наблюденията ми върху професионалната дейност на д-р Костов се разширяват и в посока на неговите организационни и административни качества. В тази роля той се утвърждава като **отговорен и надежден организатор, който допринася съществено за ефективното планиране и реализиране на катедрените дейности, за добрата координация между преподавателите и за устойчивото развитие на учебния и научния процес.** Неговата инициативност, дисциплина и ангажираност са значим фактор за институционалното укрепване и доброто функциониране на катедра „Икономикс“.

В тази връзка разполагам с преки и продължителни наблюдения върху преподавателската и научноизследователската дейност на д-р Костов, които ми позволяват да направя **обоснована положителната ми оценка за неговото академично развитие.**

Кандидатът се отличава с:

- висока степен на академична ангажираност, която ясно проличава както в обема, така и в съдържанието на неговите научни приноси. Налице е устойчиво развитие на научния му почерк, последователност в изследователските търсения и задълбочаване на проблематиката в областите на неговите научни интереси;
- системност и последователност в научноизследователската дейност, чиито резултати са отразени в публикации, част от които са реализирани в престижни международни издания, индексирани в базите данни Scopus и Web of Science;
- способност за ясно, аргументирано и достъпно преподаване, съчетана с умение за ангажиране на студентите и стимулиране на критичното им мислене. Това се потвърждава и от положителната обратна връзка от обучаемите, част от която е представена като доказателствен материал в Картата за изпълнение на качествените изисквания на кандидата.

В обобщение, дългогодишните ми наблюдения върху академичното и професионалното развитие на д-р Любослав Костов дават основание той да бъде оценен като **зрял, отговорен и перспективен университетски преподавател и изследовател, с утвърдени професионални и личностни качества, отговарящи в пълна степен на изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“.**

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

3.1. Изпълнение на количествените изисквания

Кандидатът **изпълнява и съществено надхвърля** минималните **национални изисквания**, регламентирани в чл. 2б от Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и чл. 1а, ал. 1 от Правилника за неговото прилагане. Общият брой точки, постигнати от кандидата по националните критерии, възлиза на 761,1 точки при изискуем минимум от 400 точки, което свидетелства за висока степен на научна продуктивност и интензивна изследователска дейност.

Наред с това **кандидатът покрива в пълен обем и допълнителните изисквания на УНСС**, съгласно чл. 2б, ал. 5 от ЗРАСРБ и чл. 1а, ал. 2–3 от Правилника за прилагането му, като постига 617,5 точки при минимално изискуеми 320 точки по вътрешно-нормативната уредба на университета.

В допълнение към това, **следва да се отбележат неговата публикационна активност и цитируемост** (респ. разпознаваемост сред академичната общност), чийто анализ (на база – представените документи по конкурса) показва, че е налице е висока и устойчиво развиваща се публикационна активност. Кандидатът е автор на общо 22 научни публикации, които могат да бъдат систематизирани, както следва:

- три монографии – две в съавторство и една самостоятелна, представена като хабилитационен труд;
- една книга, разработена въз основа на защитен дисертационен труд;
- едно учебно помагало – „Човешките ресурси като капитал“, което надгражда и развива концептуалната рамка, заложена в учебника на проф. д-р Атанас Казаков „Човешкият капитал: формиране, функциониране и инвестиционни решения“;
- осем научни статии, от които три на английски и пет на български език;

- седем доклада, включително два на английски език;
- една студия, публикувана на английски език.

Констатира се и **международна цитируемост** – отчетени са шест цитирания в Scopus, пет цитирания в Web of Science, както и редица цитирания в други утвърдени научни бази данни, подробно описани в представената Карта за изпълнение на количествените изисквания. Общият точков актив по тази карта значително надвишава минималните нормативни прагове, което представлява обективен индикатор за висока научна продуктивност и академична разпознаваемост.

3.2. Изпълнение на качествените изисквания

Изпълнението на качествените изисквания е категориите, предопределени от Качествената карта (на УНСС):

- утвърден изследовател;
- утвърден преподавател;
- Академичен и институционален принос.

По пункт първи: Утвърден изследовател

Анализът на научните публикации на кандидата показва, че той се утвърждава като самостоятелен и последователен изследовател, чиито разработки се отличават с:

- устойчив и ясно дефиниран тематичен фокус;
- задълбочени теоретични анализи;
- висока степен на емпирична обосновааност;
- ясно формулирана и последователно прилагана методологическа рамка.

По пункт втори: Утвърден преподавател

Кандидатът се утвърждава и като висококвалифициран университетски преподавател, като е:

- титуляр на учебни дисциплини – фундаментални и специализиращи; както в ОКС бакалавър (вкл. редовна и дистанционна форма на обучение; при това ЦДО – Хасково, както и в ДО-София), така и в ОКС магистър;
- автор е на учебно помагало „Човешките ресурси като капитал“;
- получава висока и устойчива положителна оценка от студентите (над средното за катедра „Икономикс“, според предоставената информация от студентските

анкети), като оценката се получава по следните 6 направления: (1) Ясно и достъпно представяне на учебния материал; (2) Сполучливо използване на практически примери, казуси и личен опит; (3) Сполучливо използване на съвременни технологии на преподаване; (4) Предоставяне на достъп до разработени от преподавателите учебни материали; (5) Диалогичност и зачитане на мнението на студентите в процеса на обучение и (6) Редовно провеждане на учебните занятия. Същата методика се прилага и при атестиране на преподавателите на ОТД към ОИФ на УНСС, като следва да се отбележи, че Атестационната комисия към ФС на ОИФ на УНСС е потвърдила резултатите (на свое заседание, проведено на 02/04/2026 г., отразено в решение по т.2, фиксирано в Протокол №1 от същата дата).

По пункт трети: Академичен и институционален принос

Без да се повтарям (с оглед на вече представеното), ще отбележа, че академичният принос на кандидата се затвърждава и чрез неговото активно участие в научни форуми (вкл. и като организатор на научни събития); разпространението на резултатите от провежданите научни форми (независимо от участието му); участие в редакционни колегии; ангажираност с развитието на университетската и катедрената общност.

Обобщение по т. 3

Въз основа на гореизложеното може да се направи обоснованият извод, че **кандидатът напълно отговаря и значително надхвърля както количествените, така и качествените изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“.**

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

По отношение на преподавателската дейност на кандидата – вече казаното е достатъчно показателно. Тук само се **характеризира** дейността му, която се отличава с последователност, интензивност и тясна обвързаност с научноизследователската му работа.

От това, което **следва да се добави** (в този раздел на Рецензията) към вече казаното е разработване и актуализиране на учебни програми и учебни материали, включително участието му в разработването на програмите за съвместната

магистърска специалност „Синдикализъм и синдикални политики“ между УНСС и КНСБ, както и приноса му за развитието на школата по човешки капитал в УНСС.

Отново акцентираме върху организирането и ръководството на преддипломни стажове в партньорство между УНСС и Института за социални и синдикални изследвания и обучения (ИССИО), като подчертаваме, че (до момента) над 50 студенти – обучавани в специалности, водени от катедра „Икономикс“, са преминали успешно през стажантската програма, като най-изявената част от тях, са се реализирали и са стартирали професионалната си кариера именно в ИССИО.

Необходимо е да се добави и анализ по отношение съотношението „преподавателска дейност – научна дейност“. В тази връзка трябва да отбележим, че е налице ясно и аргументирано съответствие между преподавателската и научната дейност на кандидата.

5. Обща характеристика на научните трудове

5.1. Основни научни направления

Колегата Костов е част от екипа на Университетския **Център за Изследване и Развитие на Икономическата Теория** (в УНСС), в които развива научните си интереси в няколко ключови направления („основни направления в изследователската дейност“):

- развитие на теорията за човешкия капитал в контекста на дигиталната и зелената трансформация;
- преосмисляне на ролята на работната заплата като макроикономически инструмент за икономически растеж;
- разработване на нови теоретични модели, свързани с минималната работна заплата, инфлацията на печалбите и реалната конвергенция;
- развитие на теорията за социалния диалог и колективното трудово договаряне като институционален стабилизатор;
- анализи на адекватността на доходите, жизнения минимум и реалната конвергенция на България към ЕС-27.

Централно място в научните разработки заема проблематиката за човешкия капитал и заплащането на труда. В тази връзка следва да се отбележи, че с тази си

активност, колегата Костов успешно е заложил основите на развитието на **теоретична школа** – в очертаното научно направление.

Обобщение на получените резултати, както и оценка на монографиите (различни от представената монография – като основен хабилитационен труд) са направени в разделите по-долу.

5.2. Оценка на представената монография – Хабилитационен труд

Представеният хабилитационен труд (монография) „Работни заплати и колективно трудово договаряне в България в периода 2020–2024 г.“ – представлява **самостоятелно, оригинално и научно значимо изследване**. Трудът интегрира теоретични и емпирични анализи и е оценен с пет положителни рецензии (т.е. от всички рецензенти, определени със съответното решение на КС на катедра „Икономикс“) – заключение, което се потвърждава и от проведените обсъждания на труда в катедрата.

В съдържателен план монографията „Работни заплати и колективно трудово договаряне в България в периода 2020–2024 г.“ на гл. ас. д-р Любослав Емилов Костов представлява самостоятелно, интердисциплинарно и емпирично обосновано изследване върху ролята на колективното трудово договаряне (КТД) за формирането на системите на заплащане и доходните неравенства в България. Обект на анализа е влиянието на КТД върху заплатите в четири ключови икономически дейности – средно образование, хуманно здравеопазване и социална грижа, сухопътен транспорт и енергетика – за периода 2020–2024 г., които заедно формират приблизително една шеста от brutния вътрешен продукт на страната.

Изследването стъпва върху солидна теоретична рамка, обединяваща класически и съвременни икономически концепции (А. Смит, К. Маркс, Дж. М. Кейнс, Г. Бекер и съвременната теория за човешкия капитал), и ги съчетава с богат емпиричен анализ, основан на официални данни на НСИ, Евростат, МОТ и отраслови колективни договори. Методологическият подход включва сравнителен и дескриптивен анализ, индукция и дедукция, както и систематизация на голям обем статистическа и институционална информация.

6. Научни и научно-приложни приноси

От представените публикации се формулират осем ясно **разграничими научни и научно-приложни приноси**, обхващащи ролята на работната заплата за икономическия растеж; нови модели за минималната работна заплата; инфлацията на печалбите; социалния диалог като стабилизатор; адекватността на доходите и жизнения минимум; реалната конвергенция на България към ЕС; оценката на фискални политики в условията на кризи; прогнозиране на пазара на труда в условията на дигитализация и зелена трансформация.

В по-разгърнат вид, **приносите могат да се систематизират така:**

1. Доказване на положителния ефект на колективното трудово договаряне върху равнището на заплатите в България.

Емпирично е показано, че при наличие на КТД възнагажденията са по-високи – средно с около 14% на национално ниво, с още по-силен ефект на равнище предприятие. Това потвърждава приложимостта на международните теоретични модели в български условия.

2. Систематичен анализ на връзката между КТД и доходните неравенства.

Монографията аргументирано свързва ниското покритие на КТД в България (около 28%) с по-високите в ЕС нива на неравенства (измерени чрез Джини коефициента и S80/S20), като показва, че КТД е ефективен институционален механизъм за ограничаването им, особено за нискодоходните групи.

3. Секторен сравнителен анализ на динамиката на заплатите в условията на кризи.

Авторът проследява въздействието на пандемията от COVID-19, инфлационния натиск и енергийната криза върху заплащането и доказва, че секторите с по-висок обхват на КТД демонстрират по-голяма устойчивост и предвидимост на доходите.

4. Принос към теорията за социалния диалог и институционалната икономика.

Изследването развива тезата за КТД като макроикономически стабилизатор, който не само влияе върху доходите, но и подкрепя заетостта, социалната кохезия и приспособимостта на пазара на труда към технологичните промени, включително навлизането на изкуствения интелект.

5. Научно-приложно значение за икономическата и социалната политика.

Формулирани са конкретни препоръки за разширяване на обхвата на КТД, за адаптиране на колективното договаряне към дигиталната трансформация и за използването му като инструмент за повишаване на адекватността на доходите и жизнения стандарт.

В обобщение, монографията представлява първия цялостен и систематизиран анализ на колективното трудово договаряне в България в постпандемичния период. Тя допринася едновременно за развитието на икономическата теория, за емпиричното изследване на трудовите пазари и за практиката на социалния диалог, което ѝ придава висока научна и обществена значимост.

7. Критични бележки и препоръки

Наред с безспорните постижения могат да бъдат отправени някои препоръки с насочващ характер, а именно:

1. Ограничен международен сравнителен показателен анализ

Критична бележка:

Въпреки че монографията използва богат теоретичен и емпиричен международен контекст, сравнението между България и други държави от ЕС остава преимуществено на описателно ниво и не е систематично интегрирано в емпиричния анализ по сектори.

Препоръка:

В бъдещи изследвания би било целесъобразно да се разшири сравнителният анализ чрез включване на панелни данни или крос-секторни сравнения с други държави от ЕС със сходна икономическа структура. Това би позволило по-ясно позициониране на българските резултати в европейски контекст и би засилило обяснителната сила на изводите.

2. Преобладаване на дескриптивен емпиричен подход

Критична бележка:

Емпиричната част на изследването е изключително детайлна и информативна, но акцентът е поставен основно върху дескриптивни сравнения и динамични съпоставки, без прилагането на иконометрични модели за тестване на причинно-следствени

зависимости.

Препоръка:

Последващи разработки биха могли да обогатят анализа чрез иконометрично моделиране (например регресионни или квази-експериментални подходи), с цел по-прецизно идентифициране на ефекта на КТД върху заплатите, заетостта и неравенствата. Това би повишило аналитичната строгост и научната обобщаемост на резултатите.

3. Фокус върху секторите с висока синдикална плътност

Критична бележка:

Изборът на анализирани икономически дейности е аргументиран и логичен, но изследването е концентрирано основно върху сектори с традиционно висока синдикална плътност и обхват на колективното трудово договаряне.

Препоръка:

За по-пълна картина на българския пазар на труда би било полезно в бъдеще да се включат и сектори с ниска или фрагментирана синдикална организация, в които КТД отсъства или има ограничено влияние. Това би позволило по-ясно открояване на разликите между „договарящи“ и „недоговарящи“ се сектори и би разширило практическата приложимост на заключенията.

Обобщение:

Посочените критични бележки имат конструктивен и насочващ характер. Те не подлагат на съмнение научните достойнства на монографията, а очертават естествени посоки за нейното надграждане като мащаб, методология и международна релевантност.

8. Заключение

Въз основа на извършения анализ може да се направи обоснованият извод, че кандидатът: напълно отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и на УНСС; представя значими и оригинални научни резултати; притежава необходимия преподавателски, изследователски и институционален опит за заемане на академичната длъжност „доцент“.

В съответствие с констатациите (визирани по-горе) за научната и преподавателската работа на кандидата в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ в УНСС, представени от кандидата главен асистент д-р Любослав Емилов Костов – предлагам да бъде избран за академичната длъжност „доцент“ в УНСС по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Политическа икономика (микроикономика, макроикономика и човешки капитал)“.

**08 април 2026 г.
УНСС, гр. София**

**Рецензент:
доц. д-р Ивайло Беев**

REVIEW

By: *Assoc. Prof. Dr. Ivaylo Donchev Beev*

University of National and World Economy (UNWE), Sofia

PN 3.8. Economics; Scientific specialty "Political Economy"

Regarding: competition for an **associate professor** in the scientific specialty "Political Economy (microeconomics, macroeconomics and human capital)", professional field 3.8. Economics, at the UNWE.

1. Information about the competition

The competition is announced for the needs of the Department of Economics at the Faculty of General Economics of the University of National and World Economy (UNWE Faculty of Economics), in accordance with a decision of the Academic Council of the University of National and World Economy (UNWE Academic Council) and the relevant decisions of the Department Council of the Department of Economics, as well as of the Faculty Council (UNWE Faculty of Economics).

It was published in the State Gazette, issue 3 of 09.01.2026, and is published on the website of the University of National and World Economy (<https://konkursi.unwe.bg/AnnouncedCompetitions/AcDetails>).

Grounds for participation in the scientific jury in the competition for the academic position of "associate professor": Order No. 652/06.03.2026 of the Rector of the University of National and World Economy.

Grounds for preparation and submission of the Review: Decision of the scientific jury under the above-cited order, reflected in PROTOCOL No. 24 of 12.03.2026 of a meeting of members of the scientific jury, approved pursuant to order No. 652 of 06.03.2026, regarding verification of compliance with the minimum national requirements under Art. 2b, para. 2 and 3 of The Act on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria, respectively with the additional requirements of the UNWE under Art. 2b, para. 5 of The Act on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria of the candidate in the competition for the academic position of "associate professor" in professional field 3.8. Economics, scientific specialty

"Political Economy (microeconomics, macroeconomics and human capital)", at the University of National and World Economy (UNWE).

2. Brief information about the candidates in the competition

2.1. In the announced competition for the academic position of "associate professor", one candidate has submitted documents - Chief Assistant Professor Dr. Lyuboslav Emilov Kostov, lecturer with a basic employment contract at the UNWE, Department of Economics, Faculty of General Economics.

After a check for compliance with the minimum national requirements, **the candidate was admitted to participate in the competition** by a decision under item 2 of Protocol No. 24 of 12.03.2026 of the meeting of the scientific jury.

The set of documents submitted by the candidate, including a List for the quantitative requirements for holding the academic position of "associate professor" at the UNWE, together with the attached evidentiary materials, is **complete, systematized and fully complies with the requirements** of The Act on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Regulations for its implementation, as well as the internal regulations of the UNWE.

The analysis of the presented data shows that the candidate not only fulfills, but also **significantly exceeds the minimum national requirements** under Art. 2b of The Act on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria and Art. 1a, para. 1 of the Regulations for its implementation, achieving a total score of 761.1 points with a required minimum of 400 points according to the national criteria.

In addition, **the candidate fully meets the additional requirements of the UNWE**, regulated in Art. 2b, para. 5 of The Act on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria and Art. 1a, para. 2–3 of the Regulations for its implementation, collecting 617.5 points with a minimum required of 320 points according to the internal regulations of the university.

These results **convincingly testify to a high degree of academic development, scientific productivity and sustainable professional growth of the candidate**, corresponding to the requirements for occupying the academic position of "associate professor".

In addition: The candidate participates in the competition with a complete set of scientific works, including: (1) an independent habilitation work (monograph); (2) participation in collective monographs (two issues); (3) a published teaching aid; (4) articles, studies, scientific reports (indexed in global scientific databases); and others.

All submitted publications are outside the field of the dissertation work and are within the subject of the competition.

Summary table of compliance with requirements

Criteria	Regulatory basis	Minimum required points	Points achieved by the candidate
Minimum national requirements	The Act on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria, Art. 2b; Regulations For The Implementation Of The Law On The Development Of The Academic Staff In The Republic Of Bulgaria, Art. 1a, para. 1	400,0	761,1
Additional requirements of the UNWE	The Act on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria, Art. 2b, para. 5 Regulations For The Implementation Of The Law On The Development Of The Academic Staff In The Republic Of Bulgaria, Art. 1a, para. 2-3	320,0	617,5
Overall rating	National and internal criteria	-	Significantly exceeds requirements

The candidate also presents a List for fulfilling the quality requirements of the UNWE, through which he demonstrates his commitment to the vision and mission of the university, his contribution to the implementation of its strategic goals, as well as his aspiration to sustainably improve the quality of education and research. The document clearly outlines the consistent efforts of the candidate to develop, establish and promote the Department of *Economics* and the UNWE as a leading educational and scientific center, as well as to strengthen the public impact and international recognition of the university.

Lyuboslav Emilov Kostov has been a lecturer in the Department of *Economics* at the *Faculty of General Economics* of the University of National and World Economy since June 2019. His educational, academic and professional profile is distinguished by consistency, continuity and purposeful upgrading in the field of economic theory and applied economics.

The candidate holds completed educational and qualification degrees "Bachelor" and "Master" in *Macroeconomics*, acquired at the Department of *Economics* at the UNWE. In 2019, he defended the educational and scientific degree "Doctor" in the scientific specialty *Political Economy (microeconomics and macroeconomics)* at the UNWE. His academic development follows the career path established in university practice - Doctor (2019), Assistant Doctor (2019–2022) and Chief Assistant Doctor (from 2022). In parallel with his academic career, Dr. Kostov also develops active professional and expert activity. Since 2021, he has held the position of Vice President and Chief Economist of the Confederation of Independent Trade Unions in Bulgaria (CITUB), as well as Executive Director of the Institute for Social and Trade Union Research and Training (ISTURET). This expert commitment contributes significantly to the practical focus of his teaching and research activities.

As a full-time lecturer in the Department of *Economics* at the UNWE, Dr. Kostov carries out intensive and multifaceted teaching activities in bachelor's and master's programs. **He leads the course "Human Capital" in the Bachelor's Degree Program both in full-time and distance learning, thereby contributing to the establishment and development of one of the key thematic areas in economic theory and labor economics.** In addition, he participates in the training of the basic courses "Microeconomics" and "Macroeconomics", which form the **fundamental economic preparation of students at the UNWE.**

His contribution is also significant in the practical training of students through the management and coordination of pre-graduate and mandatory internships of students from the Department of Economics, which helps to build professional competencies and for a closer connection between academic training and real economic practice.

Dr. Kostov's role in the creation and successful development of the master's degree program "Trade Unionism and Trade Union Policies", implemented jointly by the Department of Economics and the Department of Political Science at the UNWE, in partnership with the CITUB, is particularly significant. This interdisciplinary master's program

combines economic, social and political analyses and meets the contemporary needs of the labor market and social dialogue, while affirming the innovative and socially engaged profile of the UNWE.

In his academic work, Dr. Kostov consistently continues and develops the scientific school of "Human Capital" in Bulgaria, founded and established by Prof. Dr. Atanas Kazakov, a long-time lecturer at the UNWE (since 1975), by building on theoretical models with current empirical and institutional analyses.

Along with his teaching activities, the candidate participates in research projects at the university, national and international levels, as well as in academic and expert initiatives - scientific conferences, discussion and expert forums, which further strengthens the connection between scientific research, education and public practice.

In summary, the presented data outline Dr. Lyuboslav Kostov as an established university lecturer and researcher, with a high degree of teaching commitment, clearly profiled scientific specialization and a distinct contribution to the development of the educational and scientific priorities of the UNWE.

2.2. Personal impressions

I have known the candidate Dr. Lyuboslav Emilov Kostov since the period of his studies at the UNWE, having been his lecturer, as well as a reviewer of his diploma thesis on the topic "Financial Reforms and Financial Crises" (2015). It should be emphasized that even at this early stage of his academic development, he made a distinct and memorable impression with his **in-depth theoretical preparation and analytical thinking**. Of particular note is the **mastery of the econometric tools** demonstrated by him, which the candidate applies in a comprehensive form already in his first independent, more voluminous academic work - his diploma thesis, which is a relatively rare achievement at this stage of university education (referring to that historical period of his graduation).

In the subsequent period, after his appointment as a full-time lecturer in the Department of Economics, I also have direct and systematic impressions of his **work as a colleague (in the department)**. In his professional relationships, Dr. Kostov is distinguished by his **honesty, collegiality and readiness for academic cooperation, as well as his active participation in the educational, scientific and organizational activities of the**

department. He works constructively in a team, contributes to a positive academic environment and consistently upholds high standards in teaching and scientific work.

Since 2021, as Head of the Department of Economics, my observations of Dr. Kostov's professional activities have also expanded in the direction of his organizational and administrative qualities. In this role, he has established himself as a **responsible and reliable organizer, who contributes significantly to the effective planning and implementation of department activities, to good coordination between lecturers and to the sustainable development of the educational and scientific process.** His initiative, discipline and commitment are a significant factor in the institutional strengthening and good functioning of the Department of Economics.

In this regard, I have direct and continuous observations of Dr. Kostov's teaching and research activities, which allow me to **substantiate my positive assessment of his academic development.**

The candidate is distinguished by:

- a high degree of academic commitment, which is clearly evident in both the volume and content of his scientific contributions. There is a sustainable development of his scientific style, consistency in research searches and deepening of the issues in the areas of his scientific interests;
- systematicity and consistency in scientific research activities, the results of which are reflected in publications, some of which have been implemented in prestigious international publications, indexed in the Scopus and Web of Science databases;
- ability for clear, reasoned and accessible teaching, combined with the ability to engage students and stimulate their critical thinking. This is also confirmed by the positive feedback from students, part of which is presented as evidence in the List for fulfilling the candidate's quality requirements.

In summary, my long-term observations on the academic and professional development of Dr. Lyuboslav Kostov give reason to assess him as a **mature, responsible and promising university lecturer and researcher, with established professional and personal qualities, fully meeting the requirements for holding the academic position of "associate professor".**

3. Fulfillment of the requirements for holding the academic position

3.1. Fulfillment of the quantitative requirements

The candidate **fulfills and significantly exceeds the minimum national requirements** regulated in Art. 2b of The Act on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria and Art. 1a, para. 1 of the Regulations for its implementation. The total number of points achieved by the candidate according to the national criteria amounts to 761.1 points with a required minimum of 400 points, which testifies to a high degree of scientific productivity and intensive research activity.

In addition, **the candidate fully meets the additional requirements of the UNWE**, according to Art. 2b, para. 5 of The Act on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria and Art. 1a, para. 2–3 of the Regulations for its implementation, achieving 617.5 points with a minimum required of 320 points according to the internal regulations of the university.

In addition, **it should be noted his publication activity and citation** (resp. recognition among the academic community), the analysis of which (based on the documents submitted for the competition) shows that there is a high and sustainably developing publication activity. The candidate is the author of a total of 22 scientific publications, which can be systematized as follows:

- three monographs - two co-authored and one independent, presented as a habilitation thesis;
- one book, developed on the basis of a defended dissertation;
- one teaching aid - "Human Resources as Capital", which builds on and develops the conceptual framework set out in the textbook of Prof. Dr. Atanas Kazakov "Human Capital: Formation, Functioning and Investment Decisions";
- eight scientific articles, of which three in English and five in Bulgarian;
- seven reports, including two in English;
- one study published in English.

International citations are also noted - six citations in Scopus, five citations in Web of Science, as well as a number of citations in other established scientific databases, detailed in the presented List for fulfilling the quantitative requirements. The total point asset on this map significantly exceeds the minimum regulatory thresholds, which is an objective indicator of high scientific productivity and academic recognition.

3.2. Fulfillment of quality requirements

The fulfillment of quality requirements is the categories predetermined by the Quality List (of the UNWE):

- established researcher;
- established lecturer;
- Academic and institutional contribution.

Under point one: Established researcher

The analysis of the candidate's scientific publications shows that he is establishing himself as an independent and consistent researcher, whose developments are distinguished by:

- a sustainable and clearly defined thematic focus;
- in-depth theoretical analyses;
- a high degree of empirical validity;
- a clearly formulated and consistently applied methodological framework.

Under point two: Established lecturer

The candidate is also establishing himself as a highly qualified university lecturer, being:

- a holder of academic disciplines - fundamental and specialized; both in the Bachelor's Degree Programme (including full-time and distance learning; in this case, Haskovo's Online programs, as well as in-person programs in Sofia) and in the Master's Degree Programme;
- is the author of a teaching aid "Human Resources as Capital";
- receives a high and consistently positive assessment from students (above the average for the Economics Department, according to the information provided in student surveys), with the assessment being received in the following 6 areas: (1) Clear and accessible presentation of the teaching material; (2) Successful use of practical examples, case studies and personal experience; (3) Successful use of modern teaching technologies; (4) Providing access to teaching materials developed by teachers; (5) Dialogue and respect for the opinions of students in the learning process and (6) Regular conduct of classes. The same methodology is also applied when attesting the lecturers of the basic employment contract at the Faculty of General Economics of the UNWE, and it should be noted that the Attestation Commission at the Faculty Council of the Faculty of General Economics of the UNWE has confirmed the results (at its meeting held on 02/04/2026, reflected in a decision under item 2, fixed in Protocol No. 1 of the same date).

On point three: Academic and institutional contribution

Without repeating myself (in view of what has already been presented), I will note that the candidate's academic contribution is also confirmed through his active participation in scientific forums (including as an organizer of scientific events); dissemination of the results of the scientific forms conducted (regardless of his participation); participation in editorial boards; commitment to the development of the university and departmental community.

Summary under item 3

Based on the above, the reasonable conclusion can be drawn that the **candidate fully meets and significantly exceeds both the quantitative and qualitative requirements for holding the academic position of "associate professor"**.

4. Assessment of teaching and learning activities

With regard to the candidate's teaching activities - what has already been said is sufficiently indicative. Here only his activity is **characterized**, which is distinguished by consistency, intensity and close connection with his research work.

From what **should be added** (in this section of the Review) to what has already been said is the development and updating of curricula and teaching materials, including his participation in the development of the programs for the joint master's degree "Trade Unionism and Trade Union Policies" between the UNWE and the CITUB, as well as his contribution to the development of the school of Human Capital at the UNWE.

We once again emphasize the organization and management of pre-graduate internships in partnership between the UNWE and the Institute for Social and Trade Union Studies and Training (ISTURET), emphasizing that (to date) over 50 students - trained in specialties led by the Department of Economics - have successfully completed the internship program, with the most prominent part of them having realized themselves and started their professional careers precisely at the ISTURET.

It is necessary to add an analysis regarding the ratio of "teaching activity - scientific activity". In this regard, we must note that there is a clear and well-reasoned correspondence between the teaching and scientific activities of the candidate.

5. General characteristics of scientific works

5.1. Main scientific directions

The colleague Kostov is part of the team of the **University Center for Research and Development of Economic Theory** (at the UNWE), in which he develops his scientific interests in several key directions ("main directions in research activity"):

- development of the theory of human capital in the context of digital and green transformation;
- rethinking the role of the wage as a macroeconomic instrument for economic growth;
- development of new theoretical models related to the minimum wage, inflation of profits and real convergence;
- development of the theory of social dialogue and collective bargaining as an institutional stabilizer;
- analyses of the adequacy of incomes, the living wage and the real convergence of Bulgaria to the EU-27.

The issues of human capital and labor remuneration occupy a central place in scientific developments. In this regard, it should be noted that with this activity, the colleague Kostov has successfully laid the foundations for the development of a **theoretical school** - in the outlined scientific direction.

A summary of the results obtained, as well as an assessment of the monographs (other than the presented monograph - as the main habilitation work) are made in the sections below.

5.2. Evaluation of the submitted monograph – Habilitation Thesis

The submitted habilitation thesis (monograph) “Wages and Collective Bargaining in Bulgaria in the period 2020–2024” – represents an **independent, original and scientifically significant study**. The work integrates theoretical and empirical analyses and was evaluated with five positive reviews (i.e. by all reviewers, determined by the relevant decision of the Department of Economics Council) – a conclusion that is also confirmed by the discussions of the work held in the department.

In terms of content, the monograph “Wages and Collective Bargaining in Bulgaria in the period 2020–2024” by Chief Assistant Dr. Lyuboslav Emilov Kostov represents an independent, interdisciplinary and empirically based study on the role of collective bargaining agreements (CBA) in the formation of pay systems and income inequalities in Bulgaria. The object of the analysis is the impact of the CBA on wages in four key economic

activities – secondary education, human health and social care, land transport and energy – for the period 2020–2024, which together form approximately one sixth of the country’s gross domestic product.

The study is based on a solid theoretical framework, uniting classical and contemporary economic concepts (A. Smith, K. Marx, J. M. Keynes, G. Becker and contemporary human capital theory), and combines them with a rich empirical analysis based on official data from the National Statistical Institute, Eurostat, ILO and sectoral collective agreements. The methodological approach includes comparative and descriptive analysis, induction and deduction, as well as systematization of a large volume of statistical and institutional information.

6. Scientific and applied scientific contributions

The presented publications formulate eight **clearly distinguishable scientific and applied scientific contributions**, covering the role of wages in economic growth; new models for the minimum wage; inflation of earnings; social dialogue as a stabilizer; adequacy of incomes and the living wage; real convergence of Bulgaria to the EU; assessment of fiscal policies in times of crisis; forecasting the labor market in times of digitalization and green transformation.

In a more expanded form, **the contributions can be systematized as follows:**

1. Proving the positive effect of collective bargaining on the level of wages in Bulgaria.

It has been empirically shown that in the presence of collective bargaining, wages are higher - on average by about 14% at the national level, with an even stronger effect at the enterprise level. This confirms the applicability of international theoretical models in the Bulgarian conditions.

2. Systematic analysis of the relationship between the CBA and income inequalities.

The monograph argues that the low coverage of the CBA in Bulgaria (about 28%) is linked to the higher levels of inequalities in the EU (measured by the Gini coefficient and S80/S20), showing that the CBA is an effective institutional mechanism for limiting them, especially for low-income groups.

3. Sectoral comparative analysis of wage dynamics in times of crisis.

The author traces the impact of the COVID-19 pandemic, inflationary pressures and the energy crisis on wages and proves that sectors with higher coverage of the CBA demonstrate greater resilience and predictability of income.

4. Contribution to the theory of social dialogue and institutional economics.

The study develops the thesis of collective bargaining as a macroeconomic stabilizer, which not only affects incomes, but also supports employment, social cohesion and the adaptability of the labor market to technological changes, including the introduction of artificial intelligence.

5. Scientific and applied significance for economic and social policy.

Specific recommendations are formulated for expanding the scope of collective bargaining, for adapting collective bargaining to the digital transformation and for its use as a tool for increasing the adequacy of incomes and living standards.

In summary, the monograph represents the first comprehensive and systematized analysis of collective bargaining in Bulgaria in the post-pandemic period. It contributes simultaneously to the development of economic theory, to the empirical study of labor markets and to the practice of social dialogue, which gives it high scientific and public significance.

7. Critical remarks and recommendations

Along with the undeniable achievements, some recommendations of a guiding nature can be made, namely:

1. Limited international comparative indicative analysis

Critical remark:

Although the monograph uses a rich theoretical and empirical international context, the comparison between Bulgaria and other EU countries remains predominantly at a descriptive level and is not systematically integrated into the empirical analysis by sectors.

Recommendation:

In future studies, it would be appropriate to expand the comparative analysis by including panel data or cross-sectoral comparisons with other EU countries with a similar economic structure. This would allow a clearer positioning of the Bulgarian results in a European context and would strengthen the explanatory power of the conclusions.

2. Predominance of a descriptive empirical approach

Critical note:

The empirical part of the study is extremely detailed and informative, but the emphasis is mainly on descriptive comparisons and dynamic juxtapositions, without the application of econometric models to test causal relationships.

Recommendation:

Further developments could enrich the analysis through econometric modeling (e.g. regression or quasi-experimental approaches), in order to more precisely identify the effect of the CBA on wages, employment and inequalities. This would increase the analytical rigor and scientific generalizability of the results.

3. Focus on sectors with high union density

Critical note:

The choice of analyzed economic activities is reasoned and logical, but the study is mainly concentrated on sectors with traditionally high union density and scope of collective bargaining.

Recommendation:

For a more complete picture of the Bulgarian labor market, it would be useful in the future to include sectors with low or fragmented union organization, in which the CBA is absent or has limited influence. This would allow for a clearer distinction between “negotiating” and “non-negotiating” sectors and would expand the practical applicability of the conclusions.

Summary:

The critical remarks mentioned are constructive and guiding in nature. They do not question the scientific merits of the monograph, but outline natural directions for its upgrading in terms of scale, methodology and international relevance.

8. Conclusion

Based on the analysis performed, a justified conclusion can be made that the candidate: fully meets the requirements of The Act on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the National University of World Economy; presents significant and original scientific results; possesses the necessary teaching, research and institutional experience to occupy the academic position of “associate professor”.

In accordance with the findings (referred to above) regarding the scientific and teaching work of the candidate in the competition for the academic position of "associate professor" at the UNWE, presented by the candidate, Chief Assistant Professor Dr. Lyuboslav Emilov Kostov - I propose that he be elected for the academic position of "associate professor" at the UNWE in the professional field 3.8. Economics, scientific specialty "Political Economy (microeconomics, macroeconomics and human capital)".

April 08, 2026
UNWE, Sofia

Reviewer:
Assoc. Prof. Dr. Ivaylo Beev